

Vážení kolegové,

pro první ze dvou „prázdninových“ Newsletterů jsme zvolili téma, které je druhou nejčastější problematikou, se kterou se na naši právní podporu Pracovní skupiny OSDA obracíte. Jedná se o poradenství při rozhodování, zda i nadále svoji zdravotnickou praxi provozovat v právní formě FYZICKÉ OSOBY, či zda již nastal čas pro změnu a pro převod Vašich aktivit pod hlavičku **PRÁVNICKÉ OSOBY, zpravidla v právní formě společnosti s ručením omezeným** a na toto poradenství navazující právní podpora při přípravě a realizaci jednotlivých kroků. Téma je vhodné uvést rozhodem hlavních důvodů vedoucích k úvaze o takto zásadní změně.

NEJČASTĚJŠÍ DŮVODY PŘEVODU PRAXE Z FYZICKÉ OSOBY NA OSOBU PRÁVNICKOU

Důvody, které poskytovatele zdravotních služeb vedou ke změně jejich právní formy, jsou dány mnoha okolnostmi, z nichž některé mají svůj původ v povaze činnosti, kterou se lékař – podnikatel zabývá, jiné mají svůj původ v oblasti majetkové, další vycházejí z ukazatelů ekonomických či daňových. Jsou jimi zejména:

- snaha o zachování fungujícího „podniku“ jako majetkové hodnoty pro rodinu či jiné potentenciální nástupce lékaře do budoucna

jde o situaci, kterou pravděpodobně bude řešit každý lékař provozující zdravotnické zařízení jako poskytovatel zdravotních služeb – fyzická osoba. Současně s úvahou o ukončení provozování zdravotnického zařízení (například z důvodu vysokého věku) je na místě zvážit i způsob zachování výsledku často celoživotní práce lékaře, kterou představuje dobře fungující lékařská praxe s navázanými smluvními vztahy se zdravotními pojišťovkami. Za situace, kdy novým zákonem o zdravotních službách nabídnuté řešení v podobě tzv. „Pokračování v poskytování zdravotních služeb“ po úmrtí poskytovatele – fyzické osoby (viz ust. § 27 zákona o zdravotních službách) nepodává komplexní řešení převodu zdravotnického zařízení na právního nástupce lékaře, je včasný převod praxe na právnickou osobu dle našich zkušeností ideálním způsobem, jak následným problémům předjetí a vybudovaný podnik i nadále zachovat.

- zajištění možnosti bezproblémového převodu (prodeje) zdravotnického zařízení na 3. osobu

pokud poskytovatel zdravotních služeb uvažuje (i pro futuro) o prodeji zaběhnuté lékařské praxe 3. osobě (například proto, že již nadále nechce vedle samotné lékařské činnosti řešit i administrativní a ekonomické otázky s provozem praxe spojené a sám se chce nadále věnovat jen lékařskému poslání), je opět převod lékařské praxe na právnickou osobu vhodným způsobem, jak být na takovou situaci připraven

a mít jistotu, že následný převod nebude spojen s nadměrnou administrativní zátěží a provázen složitými jednáními s registrujícím krajským úřadem a zdravotními pojišťovnami. Je samozřejmé, že prodej praxe je možný i dalšími způsoby, při zachování statusu fyzické osoby (např. prodej podniku, prodej jednotlivých majetkových složek apod.), ale dle našeho názoru jsou tyto další postupy vždy spojeny s většími či menšími těžkostmi a zejména nejistotou stran převodu smluv o úhradě zdravotní péče mezi poskytovatelem a zdravotními pojišťovnami. Proto včasný převod praxe na právnickou osobu je z daného důvodu vhodný. Nemalý význam pak mají i související daňové dopady, např. z pohledu daňové povinnosti za prodej obchodního podílu či za situace, kdy součástí převodu je také nemovitost, která je v majetku právnické osoby apod. (o tom viz dále a zejména v příštích Newsletterech).

- potřeba ekonomického (majetkového) i právního oddělení provozování zdravotnického zařízení od samotné fyzické osoby – lékaře

dalším důvodem pro převod na právnickou osobu, bývá obava poskytovatele z dopadů případného negativního výsledku hospodaření nebo z dopadů odpovědnosti poskytovatele za potencionální škodu způsobenou při poskytování zdravotních služeb, na majetkovou sféru jeho samého a jeho rodiny. Převodem podnikání na právnickou osobu lze účinně předcházet možným fatálním dopadům na ekonomickou sféru lékaře, který, působí-li jako fyzická osoba, za veškeré své „podnikání“ odpovídá de facto celým svým majetkem (i tím, který pro podnikání nevyužívá), zatímco v případě, že svojí praxi provozuje jako právnická osoba, je odpovědnost omezena na tuto právnickou osobu v rozsahu stanoveném obchodním zákoníkem, majetková sféra lékaře zůstává nedotčena.

- snaha o daňovou optimalizaci podnikání poskytovatele zdravotních služeb, vč. optimálního daňového dopadu při převodu praxe

chceme-li na tomto místě hovořit o daňové optimalizaci, je třeba nejprve uvést, že daňové optimum bude u každého poskytovatele rozdílné a bude záviset na mnoha vstupních okolnostech – výši příjmu, počtu zaměstnanců, rodinných a majetkových poměrech, nákladovosti vybraného oboru zdravotních služeb apod. Zcela jistě pak bude platit, že pro některé poskytovatele, bráno výlučně z daňového pohledu, bude i nadále výhodnější setrvat v právní formě fyzické osoby. Na druhou stranu, podnikání ve formě právnické osoby může přinést z účetního a daňového hlediska řadu výhod – například snížení výdajů na sociální a zdravotní pojištění, hrazení řady soukromých výdajů z nákladů firmy, příspěvky na penzijní spoření apod. Samostatnou kapitolou je pak případ, kdy se poskytovatel rozhodne svojí lékařskou praxi prodat – pak, má-li obchodní

podíl v držení déle než 5 let, výnos z prodeje obchodního podílu dani nepodléhá vůbec, je-li součástí majetku právnické osoby – poskytovatele zdravotních služeb nemovitost, neplatí ani daň z převodu nemovitosti.

DLE ČEHO SE ROZHODNOUT – CO JE OPRAVDU DŮLEŽITÉ? CO VŠECHNO ZVÁŽIT?

- 1) Každý poskytovatel by se měl primárně zabývat tím, zda některé z výše uvedených důvodů jsou pro něj osobně významné. Pokud dospěje k závěru, že ano, je na místě hledat optimální řešení a ujasnit si, co od případné změny právní formy své lékařské praxe očekává.
- 2) Dalším krokem by mělo být posouzení ekonomické stránky dosavadního způsobu poskytování zdravotních služeb, například z pohledu vedení účetnictví (daňová evidence či účetnictví) a od toho se odvíjejícího způsobu tvorby základu daně, placení sociálního a zdravotního pojištění ve vztahu k jejich zákonným stropům, dosahované daňové zátěže (u fyzických osob se celková daňová zátěž rámcově pohybuje v závislosti na výši příjmu mezi cca 22 % – 30 %, u právnických osob se jedná o úroveň cca 31 %, skutečná výše však může být účinně snižována) apod.
- 3) Pokud se daňová zatížení obou právních forem přibližují a lékař současně shledává významnými výše uvedené důvody, je třeba se zabývat konkrétními možnostmi změny právní formy.

Tolik úvodní přehled, podrobně se jednotlivými kroky budeme zabývat v následujícím, srpnovém Newsletteru.

PRÁVNÍ POMOC

Jsme připraveni Vám poskytnout bezplatnou právní pomoc v obecných otázkách týkajících se poskytování zdravotních služeb i v konkrétní problematice činnosti Vašeho zdravotnického zařízení a to na níže uvedených kontaktních spojeních pracovní skupiny OSDA.

Děkujeme Vám za Vaše ohlasy a podněty k naší činnosti.

S úctou a pozdravem
Pracovní skupina OSDA

za OSAD
MUDr. Eva Račická
MUDr. Karel Křen

za DAČR
Prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc., MBA
Ing. Vladimír Horák